

A Study on the Spatial Composition-Surface Composition Method within the Architecture of Adolf Loos

Padaree Kittiwattanawanich*

Tanakarn Mokkahasmita

Tonkao Panin

Faculty of Architecture, Silpakorn University

*Corresponding author e-mail : Kittiwattanawa@su.ac.th

Abstract

Adolf Loos was a modernist architect with influential ideas and theories on architecture, particularly concerning space and surfaces. Adolf Loos, a Viennese architect from the late 19th and early 20th centuries, revolutionized architecture in his era, laying the groundwork for new concepts. His ideas profoundly impacted the development of modern architecture and interior design. Loos inspired later architects like Le Corbusier and Ludwig Mies van der Rohe, who incorporated his ideas of simplicity and functionality into their designs, playing crucial roles in transforming modern architectural concepts and methods.

After studying the key architectural works of Adolf Loos, specifically the Villa Strasser (Haus Strasser 1918) and Villa Müller (1930), to compare his theories and concepts (Ornament and Crime, Raumplan, Material Authenticity), we find that these works demonstrate his ideological honesty. Villa Müller is considered a prototype of Loos, showcasing his philosophy and diverse techniques. It was one of Loos's final projects, offering numerous characteristics for analysis, such as the complex and interconnected spatial arrangements at different levels, embodying his "Raumplan" concept. The luxurious use of materials like marble and wood in their natural forms reflects Loos's philosophy on surface treatment. Villa Strasser exemplifies Loos's "Raumplan" idea, signifying flexible and interconnected spatial arrangements at various heights, creating an open and connected spatial feeling. Villa Strasser demonstrates Loos's ability to create architecture that is not only beautiful but also meaningful and functional. Loos's works and theories continue to influence architecture and design today. These conclusions provide opportunities for a broader architectural understanding and encourage creative architectural approaches in the future.

Keywords: Adolf Loos, Spatial Composition, Surface, Concept Architecture, Architectural Theory

การศึกษาวิธีการจัดองค์ประกอบเชิงพื้นที่ว่าง-พื้นผิวภายใน สถาปัตยกรรมของอดอล์ฟ โลส

ภคาริ กิตติวัฒนาวณิช*

ธนากร โมกษะสมิต

ต้นข้าว ปาณินท์

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

*อีเมลผู้ประสาน : Kittiwattanawa@su.ac.th

บทคัดย่อ

อดอล์ฟ โลส เป็นสถาปนิกยุคโมเดิร์นที่มีแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมที่มีอิทธิพลอย่างมาก โดยเฉพาะในเรื่องของพื้นที่และพื้นผิว โลสเป็นสถาปนิกชาวเวียนนาในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 และต้นศตวรรษที่ 20 การปฏิบัติสถาปัตยกรรมในยุคของโลสสร้างการเปลี่ยนแปลงและเป็นพื้นฐานสำหรับสิ่งใหม่ แนวคิดของโลสมีผลกระทบต่อการพัฒนาของสถาปัตยกรรมและการออกแบบภายใน โลสเป็นแรงบันดาลใจให้กับสถาปนิกยุคต่อมา เช่น เลอคอร์ บูซีเยและลูทวิช มีส ฟัน แดร์ โรเออ ที่รับแนวคิดความเรียบง่ายและการใช้งานจริงไปพัฒนาต่อในงานออกแบบของพวกเขาและมีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงแนวคิดและวิธีการออกแบบในสถาปัตยกรรมสมัยใหม่

หลังจากได้ทำการศึกษาสถาปัตยกรรมผลงานสำคัญของอดอล์ฟ โลส ในสถาปัตยกรรม Villa Strasser (Haus Strasser 1918) และ Villa Müller (1930) เพื่อเปรียบเทียบทฤษฎีและแนวคิด (Ornament and Crime, Raumplan, Material Authenticity) ของเขาเป็นอย่างไร ผลงานสำคัญของโลสทั้ง 2 วิลล่านี้แสดงถึงทฤษฎีแนวคิดความซื่อสัตย์ต่ออุดมการณ์ของเขา Villa Müller ถือเป็นต้นแบบของอดอล์ฟ โลสแสดงปรัชญาเทคนิคหลากหลาย Villa Müller เป็นหนึ่งในโครงการสุดท้ายของโลส นำเสนอคุณลักษณะเป็นตัวอย่างที่ยอดเยี่ยมในการวิเคราะห์แนวคิด "Raumplan" ด้วยการจัดวางพื้นที่ที่ซับซ้อนและเชื่อมต่อกันในระดับพื้นที่ที่ต่างกันและการใช้วัสดุหยาบ เช่น หินอ่อนและไม้ในรูปแบบธรรมชาติ แสดงถึงปรัชญาของโลสเกี่ยวกับการจัดการพื้นผิวและ Villa Strasser เป็นตัวอย่างที่ดีของแนวคิด "Raumplan" ของโลสซึ่งหมายถึงการจัดวางพื้นที่ภายในรูปแบบที่มีความยืดหยุ่นและสัมพันธ์กันในระดับความสูงต่าง ๆ ทำให้เกิดความรู้สึกของพื้นที่ที่เปิดกว้างและเชื่อมต่อกัน Villa Strasser แสดงให้เห็นถึงความสามารถของอดอล์ฟ โลส ในการสร้างสถาปัตยกรรมที่ไม่เพียงแต่มีความสวยงามและยังมีความหมายและประโยชน์ใช้สอยอีกด้วย ผลงานและทฤษฎีของเขายังคงมีอิทธิพลต่อวงการสถาปัตยกรรมและการออกแบบจนถึงปัจจุบัน จากข้อสรุปเหล่านี้เปิดโอกาสในการนำไปใช้เพื่อสร้างความเข้าใจสถาปัตยกรรมที่หลากหลายมากขึ้น และส่งเสริมแนวทางการสร้างสรรค์สถาปัตยกรรมได้มากขึ้นในอนาคต

คำสำคัญ : อดอล์ฟ โลส, องค์ประกอบเชิงพื้นที่ว่าง, พื้นผิว, แนวคิดในทางสถาปัตยกรรม, ทฤษฎีสถาปัตยกรรม

1. บทนำ (Introduction)

งานวิจัยนี้มุ่งวิเคราะห์แนวคิดและวิธีการจัดองค์ประกอบเชิง “พื้นที่ว่าง-พื้นผิว” (Space-Surface) ภายในสถาปัตยกรรมของอดอล์ฟ โลส (Adolf Loos, n.d.) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างทางพื้นที่ วัสดุ และผิวสัมผัสในเชิงการรับรู้ ซึ่งมีอิทธิพลต่อการออกแบบสถาปัตยกรรมยุคโมเดิร์นและร่วมสมัย (Colquhoun, 1981; Tournikiotis, 1999; Attaboon, 2015) โดยใช้การวิเคราะห์เชิงคุณภาพจากกรณีศึกษา งานสถาปัตยกรรมที่อยู่อาศัยของโลส ได้แก่ Villa Strasser (1918) และ Villa Müller (1930) ซึ่งถือเป็นตัวอย่างสำคัญที่สะท้อนแนวคิดทางทฤษฎี Raumplan, Material Authenticity และ Ornament and Crime อย่างชัดเจน (Loos, 1908/1998; Risselada, 2008; Kittiwattanawanich, 2024)

วิธีดำเนินการวิจัยประกอบด้วยการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร ภาพถ่าย แผนผัง และแบบสถาปัตยกรรม โดยใช้การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบ (comparative analysis) เพื่อสังเคราะห์หลักการออกแบบภายในด้านพื้นที่และพื้นผิว (Phongsachan, 2017) ผลการศึกษาพบว่า โลสใช้แนวคิด “Raumplan” ในการจัดองค์ประกอบพื้นที่ให้เชื่อมโยงกันในระดับความสูงต่าง ๆ เพื่อสร้างลำดับการรับรู้เชิงมิติ (spatial sequence) ที่สัมพันธ์กับประสบการณ์ของผู้ใช้งาน (Risselada, 2008) ขณะเดียวกัน “พื้นผิว” (Surface) ถูกใช้เป็นส่วนกลางในการสื่อสารคุณค่าทางวัสดุ โดยคงไว้ซึ่งความซื่อสัตย์ต่อธรรมชาติของวัสดุ เช่น หินอ่อน ไม้ และปูนฉาบเรียบ เพื่อสะท้อนอัตลักษณ์ของสถาปัตยกรรมภายในโดยไม่ต้องพึ่งพาการตกแต่งเกินจำเป็น (Loos, 1998; Benton, 2009)

อดอล์ฟ โลส เป็นสถาปนิกและนักทฤษฎีชาวออสเตรียที่มีชื่อเสียงในยุคโมเดิร์น เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางสำหรับแนวคิดการออกแบบที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อสถาปัตยกรรมยุคใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของความเรียบง่ายและการใช้วัสดุในรูปแบบธรรมชาติ อดอล์ฟ โลส (1870-1933) เกิดในเมืองบูร์โน ประเทศเช็กเกีย ซึ่งขณะนั้นเป็นส่วนหนึ่งของจักรวรรดิออสเตรีย-ฮังการี เขาเป็นลูกชายของช่างแกะสลักหินจึงทำให้ได้รับอิทธิพลในเรื่องการใช้วัสดุธรรมชาติจากครอบครัว โลสเรียนสถาปัตยกรรมที่มหาวิทยาลัยเทคนิคเดรสเดิน ในเมืองเดรสเดิน ประเทศเยอรมนี หลังจากจบการศึกษาเขาทำงานในสหรัฐอเมริกาช่วงระยะเวลาหนึ่งก่อนกลับมาที่เวียนนา โลสเป็นที่รู้จักกันดีในด้านวิธีการจัดองค์ประกอบเชิงพื้นที่ที่สละสลวยอันเป็นเอกลักษณ์ เขาเผยให้เห็นส่วนหน้าอาคารด้านนอกสีขาวเรียบ ๆ จากความรังเกียจต่อเครื่องประดับภายนอกและในขณะที่มีแนวคิดในการออกแบบพื้นที่ภายในที่มีชีวิตชีวาและอุดมสมบูรณ์ตามหลักการที่เรียกว่า “Raumplan” ในการออกแบบที่อยู่อาศัยของเขามักแสดงให้เห็นถึงการมุ่งเน้นไปที่พื้นผิว (หุ้ม) เป็นภาษาการออกแบบที่สำคัญ บทความนี้ จึงเน้นการศึกษาแนวคิดวิธีการจัดองค์ประกอบเชิงพื้นที่ว่าง-พื้นผิวภายในสถาปัตยกรรมในทางการออกแบบพื้นที่ว่างและพื้นผิวการห่อหุ้มในการออกแบบที่อยู่อาศัยโดยสรุปในกรณีของโลส การหุ้มพื้นผิวเป็นเครื่องมือในการสร้างพื้นที่ภายในที่ปลอดภัยและบริสุทธิ์อย่างสมบูรณ์โดยการแยกออกจากภายนอก เขาปฏิเสธสถานการณ์การออกแบบภายนอกอย่างรุนแรงและเชื่อมั่นว่าคำขอจากพื้นที่อยู่อาศัยด้านในเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลมากกว่า (Değirmenci & Pilehvarian, 2018) เขาได้พัฒนาทฤษฎีทางสถาปัตยกรรมที่เป็นเอกลักษณ์เกี่ยวกับสถาปัตยกรรมที่อยู่อาศัย โดยเฉพาะ “การหุ้ม” หมายถึง พื้นผิวด้านนอกหรือพื้นผิวขอบเขตในสถาปัตยกรรม พบว่าเขากำลังพัฒนาทฤษฎีสถาปัตยกรรมผ่านการตีความเชิงปรัชญาของตนเอง

บทความที่มีชื่อเสียงของโลส เรื่อง 'Ornament and Crime' ได้เชื่อมโยงสถาปัตยกรรมที่ไม่มี การตกแต่งเข้ากับวัฒนธรรมแห่งความทันสมัยและด้วยการทำเช่นนี้ได้กลายเป็นหนึ่งในรูปแบบสำคัญของสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ และได้มีข้อโต้แย้งที่มาจากมานุษยวิทยาอาชญากรรมในศตวรรษที่ 19 อย่างไรก็ตามงานของโลส ได้รับการเข้าใจอย่างต่อเนื่องเฉพาะในบริบทระหว่างสงครามเท่านั้น ในช่วงทศวรรษ ปี ค.ศ. 1920

เลอ คอร์บูซิเยร์มีความกระตือรือร้นเป็นพิเศษในการนำผลงานของโลสมาสู่เบื้องหน้า ดังนั้นจึงเป็นการสร้างกระแสตอบรับในอนาคต “เครื่องประดับและอาชญากรรม” กลายเป็นตัวเร่งปฏิกิริยาที่สำคัญสำหรับการเปลี่ยนแปลงของสถาปัตยกรรมจากลัทธิประวัติศาสตร์นิยมของศตวรรษที่ 19 ไปสู่ลัทธิสมัยใหม่ในช่วงเปลี่ยนศตวรรษ บทความของงิลส์ ได้เล็งเห็นถึงนามธรรมสีขาวของสถาปัตยกรรม “less is more” และความเข้มงวดเชิงฟังก์ชันของสไตน์สากัลซึ่งจะครอบงำศตวรรษที่ 20 แม้ว่าการเคลื่อนไหวในเวลาต่อมาเหล่านี้จะละทิ้งพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์เนื่องจากลัทธิสมัยใหม่พวกเขาก็ยอมรับก่อเกิดและคงไว้ซึ่งคำอธิบายอย่างเป็นทางการของ “เครื่องประดับและอาชญากรรม” ด้วยวิธีนี้ พวกเขาได้ยึดเยื่อการมีอยู่ของมานุษยวิทยาอาชญากรรมในศตวรรษที่ 19 อย่างไม่อาจพรรณนาได้ว่ารายละเอียดว่าพื้นที่ว่างและพื้นผิวและภายในวัสดุเราจะแยกแยะสิ่งที่สถาปนิกใช้ในแต่ละห้องด้วยวิธีนี้เราได้รับมุมมองโดยรวมของพื้นผิวและวัสดุที่ใช้บ่อยที่สุด (Leatherbarrow, 1987)

“เครื่องประดับและอาชญากรรม วิวัฒนาการของวัฒนธรรม คือ ความหมายเหมือนกันกับการกำจัดของประดับจากวัตถุที่เป็นประโยชน์”

“การกระตุ้นให้เครื่องประดับของใบหน้าและทุกสิ่งทุกอย่างที่เข้าถึงได้คือจุดเริ่มต้นของศิลปะพลาสติก”

“เครื่องประดับไม่ได้เพิ่มความสุขในชีวิตของฉันหรือความสุขในชีวิตของคนที่ถูกใจใด ๆ ถ้าฉันต้องการที่จะกินฉันขมบึ้งฉันเลือกหนึ่งทีค่อนข้างราบรื่นและไม่ขึ้นแทนหัวใจหรือทารกหรือผู้ชบซึ่งถูกปกคลุมไปทั่วด้วยเครื่องประดับคนในศตวรรษที่สิบห้าจะไม่เข้าใจฉัน แต่คนสมัยใหม่ทุกคนจะ”

“อิสรภาพจากเครื่องประดับเป็นเครื่องหมายของความแข็งแกร่งทางวิญญาณ” (Loos, 1982)

ในการศึกษานี้ โลส สถาปนิกตะวันตกได้พัฒนาเทคนิคการทำงานของตนเองโดยใช้องค์ประกอบทางสถาปัตยกรรม ที่เรียกว่า “พื้นที่ว่าง” “พื้นผิว” เป็นสื่อกลางของข้อพิจารณาทางทฤษฎีเกี่ยวกับขอบเขตพื้นที่ว่าง ที่ว่าด้วยทฤษฎีการครอบครองพื้นที่ของกอตต์ฟรีด เซมเพอร์ “Cladding” เป็นคำที่ใช้ครั้งแรกใน 'The Four Elements of Architecture' ของกอตต์ฟรีด เซมเพอร์(1851) ซึ่งได้อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างและการตกแต่งเป็นการหุ้ม เซมเพอร์พยายามที่จะให้คำนิยามใหม่เกี่ยวกับต้นกำเนิดของสถาปัตยกรรมซึ่งได้รับการนิยามในรูปแบบต่าง ๆ นับตั้งแต่ Vitruvius และด้วยการค้นหานี้ก็ได้ทำให้ครอบคลุมถึงแก่นแท้ของสถาปัตยกรรม ผนังที่กำหนดสิ่งปกคลุมหรือพื้นที่ที่จะอยู่ที่จุดกำเนิดของอาคารก่อนที่จะมีการวางกรอบ สำหรับเซมเพอร์อาคารเริ่มต้นด้วยการใช้ผ้าทอที่เป็นการกำหนดพื้นที่ เขาได้กำหนดเตาไฟเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในการจัดลำดับและรูปแบบในสถาปัตยกรรม สถาปัตยกรรมในทฤษฎีของเซมเพอร์ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ โครงสร้างรอบเตา หลังคาที่ปิดล้อมและฐานรากดินเผา กำหนดให้เป็นขอบเขตการมองเห็นของพื้นที่ของความต้องการโครงสร้างที่มั่นคง สิ่งเหล่านี้จำเป็นด้วยเหตุผลด้านเสถียรภาพในเรื่องการรับน้ำหนักและความคงทน”

จากการวิเคราะห์พบว่า “พื้นที่ว่าง-พื้นผิว” ในสถาปัตยกรรมของโลสมิบทบาททั้งในเชิงฟังก์ชัน (Function) ความงาม (Aesthetics) และประสบการณ์ทางประสาทสัมผัส (Spatial Experience) ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบสถาปัตยกรรมร่วมสมัย โดยเฉพาะในด้านการจัดการพื้นที่ภายในที่เชื่อมโยงกับวัสดุแท้และคุณค่าทางสุนทรียะอย่างมีเหตุผล (Phrompirom, 2019; Kittiwattanawanich, 2024) ผลการศึกษานี้จึงเป็นการตอกย้ำความสำคัญของแนวคิด “ความจริงใจทางสถาปัตยกรรม” (Architectural Honesty) ของอดอล์ฟ โลส ซึ่งยังคงมีอิทธิพลต่อการพัฒนาวิถีดั้งเดิมในพื้นที่ในงานออกแบบยุคปัจจุบัน (Colquhoun, 1981; Tournikiotis, 1999)

2. เนื้อหาของเรื่อง (Content of the story)

2.1 สถาปัตยกรรมพื้นที่ว่างและพื้นผิวของอดอล์ฟ โลส

โลสเป็นสถาปนิกที่ทำให้ทฤษฎีการปกปิดของเฮมเปอร์กลายเป็นที่สนใจอีกครั้ง และเป็นที่ยอมรับในฐานะบุคคลที่แสวงหาสถาปัตยกรรมที่ไม่รวมการตกแต่งโดยสิ้นเชิง โลสยอมรับกระบวนการทัศน์ของเฮมเปอร์ แต่ได้พัฒนาทฤษฎี "หลักการครอบคลุม" ของเขาเองเช่นเดียวกับเฮมเปอร์เขาให้เหตุผลว่าสถาปัตยกรรมได้มาจากการปิดล้อมเชิงพื้นที่และการหุ้มที่ใช้ในการปิดล้อมพื้นที่อยู่นำหน้ากรอบของโครงสร้าง จากแนวคิดนี้ การก่อตัวของพื้นที่ผ่านพื้นผิวที่ปกคลุมของโลส ในงานสถาปัตยกรรมที่อยู่อาศัยสามารถพบได้ใน 2 ลักษณะ คือ พื้นผิวภายนอกและพื้นที่ว่างภายใน

อดอล์ฟ โลส ซึ่งสืบทอดทฤษฎีของกอตต์ฟรีด เฮมเปอร์โดยตรง ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นที่มาของทฤษฎีการห่อหุ้มโดยนักวิจัยให้ความสำคัญของประเด็นนี้ คือ สามารถตีความผลงานของสถาปนิกที่มีปรัชญาสถาปัตยกรรมอันเป็นเอกลักษณ์ในงานสถาปัตยกรรมที่อยู่อาศัยสามารถพบได้ใน 2 ลักษณะ คือ พื้นผิวภายนอกและพื้นที่ว่างภายใน คือ อดอล์ฟ โลส จากทัศนคติในการตระหนักถึงพื้นที่ภายในที่แสดงให้เห็นถึงความหลากหลายของพื้นที่และวัสดุเมื่อเทียบกับภายนอกที่ชาวเรียบบ้างโดยเป็นสื่อกลางของพื้นผิว ซึ่งแสดงรูปแบบภายนอกที่รุนแรงผ่านการก่อตัวของช่องเปิดไปยังพื้นผิวที่ปกคลุม ข้อสรุปที่ได้จากการพิจารณานี้ คือ พื้นผิวในทฤษฎีของโลส อาจกล่าวได้ว่าเป็นการสร้างพื้นที่ภายในที่สมบูรณ์ เพื่อให้ตระหนักถึงความสมมาตรและไม่สมมาตรทั้งภายในและภายนอกจะแสดงออกมาผ่านวิธีการหุ้มอาคารสีขาวที่เป็นกลางซึ่งถูกควบคุมไว้ด้านนอกและการจัดการกับวัสดุบนพื้นผิว การหุ้มและในพื้นที่ว่างภายในที่แสดงโดยแผ่นผืนผืน ผืน และเพดาน ล้วนถือเป็นวัสดุปิดทับกันทั้งสิ้น สร้างการรับรู้ผ่านความรู้สึกกว้างขวางของพื้นที่ว่างภายในที่ถูกสร้างขึ้น

2.2 การศึกษาลักษณะของการจัดการเชิงพื้นที่ของขอบเขตพื้นที่โดยอดอล์ฟ โลส

ในสถาปัตยกรรมที่อยู่อาศัยของโลส แสดงวิธีคิดกระบวนการการแยกสิ่งปกคลุมและโครงสร้างที่ขอบเขตภายนอกทำให้ชั้นผิวของขอบเขตกลายเป็นเรื่องของการจัดการการออกแบบ ไม่จำเป็นต้องมีช่องเปิด เช่น บ้านจะต้องเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่ใคร ๆ ก็สามารถดื่มด่ำและหลีกเลี่ยงจากโลกภายนอกได้ ตรรกะนี้สามารถมองเห็นส่วนหน้าอาคารภายนอกที่เรียบง่ายแสดงถึงการไร้ความรู้สึกได้

2.3 ความหมายทางสถาปัตยกรรมของทฤษฎีครอบคลุม

การครอบคลุมเป็นการแนะนำบทบาทของสิ่งที่ติดมาในสถาปัตยกรรม สิ่งที่ติดมาตั้งอยู่ระหว่างบางสิ่งเสมอโดยครองตำแหน่งและดำรงอยู่ท่ามกลางความแตกต่าง และในเวลาเดียวกันการแยกเกิดขึ้นพร้อมกันและการล้อมรอบทำให้เกิดวิธีการติดต่อระหว่างพื้นที่ว่างภายในและพื้นผิวภายนอกระหว่างวัตถุกับวัตถุ เช่นเดียวกับผิวหนังที่ปกป้องภายในร่างกายมนุษย์สิ่งปกคลุมทางสถาปัตยกรรมจะต้องป้องกันทางเทคนิคจากสภาพแวดล้อมบริบทภายนอกและปลอดภัยทางโครงสร้าง อีกทั้งยังเป็นที่ออกแบบเป็นพิเศษเพื่อใช้เป็นสื่อกลางทั้งภายในและภายนอก และเมื่อสรุปแล้วจะเป็นพื้นที่ที่ทับซ้อนกันซึ่งประกอบด้วยหลายชั้นและแต่ละชั้นถูกสร้างขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการเฉพาะและแสดงออกมาในรูปแบบของการทำหน้าที่ที่ซับซ้อนในการควบคุมพื้นที่ว่างภายใน ผืนที่รองรับน้ำหนักและหน้าที่การใช้งานของช่องว่าง

2.4 การจัดการพื้นผิวผ่านการก่อตัวของขอบเขตพื้นที่ว่าง

ตามที่กล่าวไว้ข้างต้น หากความหมายทางสถาปัตยกรรมของทฤษฎีการครอบคลุมถูกกำหนดเป็น "สิ่งล้อมรอบ" ช่องว่างเดียวดั้งเดิมทั้งหมดจะเริ่มต้นจากช่องว่างที่ล้อมรอบด้วยขอบเขตสามมิติบางส่วน (การครอบคลุม) อย่างไรก็ตามแม้ว่าเราจะพยายามแทนที่ด้วยพื้นที่ทางสถาปัตยกรรมแต่พื้นที่นี้ไม่มีความหมายทางสถาปัตยกรรมเนื่องจากทั้งภายในและภายนอกของพื้นที่ทางสถาปัตยกรรมจะต้องเชื่อมต่อกันอยู่เสมอ ในบางจุดพื้นที่ที่คุณไม่สามารถเข้าหรือออกมาได้นั้นไม่สามารถเรียกว่าสถาปัตยกรรมได้

แม้ในวันนี้ในศตวรรษที่ 21 เรายังคงสามารถพบอิทธิพลที่ยังคงกระทำอยู่สถาปัตยกรรมในผลงานของปรมาจารย์ที่เคยปกป้องขบวนการสมัยใหม่ อาคารที่เป็นตัวแทนและหลักการที่สนับสนุน สิ่งนี้ทำให้การศึกษาใด ๆ เกี่ยวกับเรื่องนี้โดยไม่ต้องเป็นเป้าหมายของขบวนการสมัยใหม่ตั้งแต่ต้นศตวรรษที่ 19 แนวคิดของการหุ้มเพื่อแสดงถึงความสูงส่งและปกป้องกันจากการก่อสร้างไม่สามารถทำได้อีกต่อไปหากไม่มีตัวอย่างของความจริงว่าโครงสร้างและวัสดุและเป็นการสะท้อนถึงธรรมชาติเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ว่างและพื้นผิว การหุ้มและการก่อสร้างแนวคิดในการจัดการองค์ประกอบพื้นที่ว่างภายในพื้นผิวการหุ้มของการกำบังและการเปิดเผยวัสดุการก่อสร้าง ในช่วงเปลี่ยนผ่านระหว่างศตวรรษที่ 19 และ 20 กลายเป็นจุดศูนย์กลางของการสะท้อน “พื้นที่ว่าง-พื้นผิว” การหุ้มในวัฒนธรรมสถาปัตยกรรม ในการวิจัยนี้เราจะศึกษาทฤษฎีของผู้ที่สนับสนุนสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ ออดอล์ฟ โลส (1870-1933) สถาปนิกชาวเวียนนา (Loos, Ülner & Tümertekin, 2014) ที่เป็นที่ถกเถียงกันเรื่อง “วัตถุที่เป็นรูปธรรม” คือ สถาปัตยกรรมที่ไม่ประดับประดา เราจะมุ่งเน้นศึกษางานออกแบบไปที่วิลล่าสองหลังของเขาเพื่อวิเคราะห์และเข้าใจกระบวนการคิด การประยุกต์ใช้การศึกษาวิธีการจัดองค์ประกอบเชิงพื้นที่บนพื้นผิวในสถาปัตยกรรมและค้นหาความคิดที่เขามีเกี่ยวกับวิธีการจัดองค์ประกอบเชิงพื้นที่ว่าง พื้นผิวในสถาปัตยกรรม โดยจะศึกษางานเขียนโครงการออกแบบและเอกสารของเขาที่ตีพิมพ์เกี่ยวกับแนวคิดการใช้งานในสถาปัตยกรรมของวิลล่าเหล่านี้ สถาปัตยกรรมที่สร้างช่องว่างด้วยหน้าที่ช่องว่างเหล่านี้มีโครงสร้างและการหุ้ม วัสดุที่ทำให้พวกเขามีรูปร่างเรียบง่าย เกณฑ์การออกแบบพื้นที่สถาปัตยกรรมที่เป็นตัวแปรศึกษา ด้วยเกณฑ์ที่โลสใช้ในการออกแบบวิลล่าในงานของเขาเนื่องจากงานแต่ละชิ้นเป็นช่วงชีวิตของเขาเราจะวิเคราะห์วิวัฒนาการแนวคิดผ่านการศึกษาศาสตร์วิธีการจัดองค์ประกอบเชิงพื้นที่ว่างภายในการแสดงออกของวัสดุหุ้มพื้นผิวในสถาปัตยกรรมของอดอล์ฟ โลส

2.5 วัตถุประสงค์

2.5.1 ทฤษฎีงานเขียนของ ออดอล์ฟ โลส สามารถนำมาใช้อธิบายสถาปัตยกรรมร่วมสมัยได้หรือไม่อย่างไร

2.5.2 การศึกษาวิธีการจัดองค์ประกอบเชิงพื้นที่ว่าง - พื้นผิว การสร้างฟังก์ชันพื้นที่ว่าง โครงสร้างและพื้นผิวที่หุ้มด้วยเกณฑ์ที่อดอล์ฟ โลส ใช้ในการออกแบบสถาปัตยกรรม

2.5.3 แนวคิดพื้นที่ว่าง-พื้นผิวเกี่ยวข้องกับการสะท้อนถึงธรรมชาติของความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ว่าง พื้นผิวถูกนำมาใช้ร่วมกับการสร้างสรรคหรือกระบวนการอย่างไร ภายใต้กรอบความคิดการออกแบบและความหมายในหน้าที่การใช้งาน

2.6 วิธีการศึกษา

เหตุผลของวิธีการวิเคราะห์งานของอดอล์ฟ โลส ถือเป็นองค์ประกอบของการศึกษาโดยเฉพาะที่อยู่อาศัยของเขาหรือสถาปัตยกรรมในประเทศ การออกแบบพื้นที่ภายในที่สมบูรณ์เป็นตัวแทนที่แสดงถึงแนวคิดการจัดองค์ประกอบพื้นที่ว่างพื้นผิวที่ชัดเจน คือ 1. Villa Strasser (Haus Strasser 1918) และ 2. Villa Müller (1930) วิธีการวิเคราะห์ที่ใช้ในการวิจัยนี้รวมถึงงานต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ข้างต้น บทความนี้จำกัดขอบเขตของการศึกษาไว้เฉพาะที่ออกแบบของโลส แนวคิดการออกแบบหลักในสถาปัตยกรรมที่อยู่อาศัยและตรวจสอบเทคนิคการจัดการของสถาปนิก ทำการวิเคราะห์ผลลัพธ์เชิงพื้นที่ที่ปรากฏในงานสถาปัตยกรรมหลักการ คือเลือกผลงานที่เป็นที่รับรู้แล้วเพื่อวิเคราะห์ ของโครงการที่มีอิทธิพลสำคัญต่อการพัฒนาความคิดทางสถาปัตยกรรมของสถาปนิก คือ การศึกษาคุณลักษณะของสถาปนิกในการนำมาวิเคราะห์เป็นตัวอย่าง เมื่อการวิเคราะห์นี้เสร็จสิ้นจะเริ่มมีผลลัพธ์สำหรับ Villa Strasser (Haus Strasser 1918) และ Villa Müller(1930) ถึงแนวคิดหลักที่ประการในความคิดของอดอล์ฟ โลส เรื่อง Ornament and Crime, Raumplan, Material Authenticity, space, function,

และพื้นที่ว่างภายในและพื้นผิวภายนอกจึงมาถึงคำตอบสำหรับคำถามเริ่มต้นของเราว่าอดอล์ฟ โลสมีวิธีการจัดองค์ประกอบเชิงพื้นที่โดยการดำเนินการบนพื้นผิวในสถาปัตยกรรมอย่างไร ผลงานสถาปัตยกรรมที่สำคัญที่เลือกมานี้คือ Villa Strasser(Haus Strasser1918) และ Villa Müller(1930) จะแสดงผลลัพธ์และข้อสรุปจะเป็นแนวคิดของโลสผ่านการออกแบบของเขา

ขั้นตอนที่ 2 ในที่นี้โครงสร้างที่มั่นคงเป็นเรื่องราวและต้องอยู่ภายใต้วิธีการแบ่งพื้นที่แบบเดิม กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือถ้อยคำประกอบที่สำคัญ คือ พื้นที่ว่างหรือพื้นผิวที่ล้อมรอบพื้นที่และเมื่อมองสถาปัตยกรรมในแง่เดียว ขั้นตอนแรกของการก่อสร้างและเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด โดยรอบพื้นที่และผนังเป็นสิ่งที่จำกัดและแบ่งพื้นที่และในขณะเดียวกันก็เป็นกิจกรรมตามการใช้งาน

ขั้นตอนที่ 3 ของการวิจัย คือ การทบทวนเชิงทฤษฎีของการครอบคลุมเพื่อตรวจสอบความหมายของการครอบคลุมจากลักษณะโครงสร้างของพื้นที่ว่าง-พื้นผิวทางสถาปัตยกรรม และจากสิ่งนี้แนวคิดทฤษฎีตามลำดับของ อดอล์ฟ โลส ในแนวทางของสถาปนิกตะวันตกเพื่อตีความหมายเกี่ยวกับอภิปรัชญาอันแข็งแกร่งของสถาปนิกคนนี้ที่สามารถเป็นต้นแบบได้จนถึงปัจจุบัน

2.7 พื้นที่ว่างในสถาปัตยกรรมของอดอล์ฟ โลส

2.7.1 แนวคิด "Raumplan" (Raumplan Concept) ซึ่งหมายถึง แผนผังพื้นที่ที่จัดเรียงห้องตามการใช้งานและความสำคัญ มักอยู่ในหลายระดับที่มีความสูงของเพดานที่แตกต่างกัน แนวคิดนี้ทำให้เกิดประสบการณ์ของพื้นที่ที่มีชีวิตชีวาภายในอาคาร แทนที่แผนผังชั้นที่นิ่งตามสถาปัตยกรรมดั้งเดิม ทฤษฎี Raumplan ของโลสนำเสนอความซับซ้อนและศักยภาพในการสร้างสรรค์ผ่านหลายประเด็นสำคัญความลึกซึ่งทางแนวคิดและนวัตกรรมทางสถาปัตยกรรม "Raumplan" (แปลว่า แผนผังของพื้นที่) การจัดเรียงปริมาตรของห้องแทนที่จะใช้แผนผังแบบดั้งเดิมขั้นต่อขั้น ทฤษฎีนี้เกี่ยวข้องกับการจัดวางห้องและพื้นที่ในหลายระดับทำให้เกิดประสบการณ์เชิงพื้นที่และเชื่อมต่อกัน ลูสส่งเสริมความต่อเนื่องและการไหลของพื้นที่ ในการสร้างสภาพแวดล้อมภายในสรุปได้ว่าทฤษฎี "Raumplan" ของโลส เป็นตัวอย่างของความซับซ้อนผ่านการจัดระเบียบพื้นที่ที่เป็นนวัตกรรมใหม่ การแบ่งโซนการใช้งาน ความยืดหยุ่น และความงามที่หลากหลาย ศักยภาพในการสร้างสรรค์ของมันเห็นได้จากโซลูชันทางสถาปัตยกรรมที่มีความหลากหลายและมีชีวิตชีวา รวมทั้งอภิปรัชญาที่ยาวนานต่อการสถาปัตยกรรม

2.7.2 การใช้งานจริง (Functionality) การออกแบบพื้นที่โลสเชื่อว่าจุดประสงค์ของแต่ละพื้นที่ควรกำหนดการออกแบบและการจัดวาง เขามักออกแบบพื้นที่ที่ปรับให้เหมาะสมกับความต้องการเฉพาะของผู้อยู่อาศัยเพื่อให้การใช้งานมีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ แนวคิดของโลสมีความเชื่อมั่นอย่างแรงกล้าในเรื่อง "การใช้งานจริง" ในการออกแบบพื้นที่ ซึ่งเป็นแนวคิดที่มุ่งเน้นให้การออกแบบและการจัดวางพื้นที่ต้องตอบสนองต่อจุดประสงค์การใช้งานเป็นหลัก โลสเป็นหนึ่งในนักสถาปนิกที่มีอิทธิพลในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 ซึ่งผลงานและแนวคิดของเขายังคงมีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อการสถาปัตยกรรมมาจนถึงปัจจุบัน การเน้นการใช้งานจริงในการออกแบบพื้นที่ของเขาเป็นหนึ่งในพื้นฐานของสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ (Modern Architecture) ที่มุ่งเน้นความเรียบง่ายและประโยชน์ใช้สอยเป็นหลัก

2.7.3 ความเรียบง่าย (Minimalism) สนับสนุนความเรียบง่ายในการออกแบบ โดยมุ่งเน้นไปที่แง่มุมที่สำคัญของพื้นที่โดยไม่มีการตกแต่งที่ไม่จำเป็นวิธีนี้นำไปสู่พื้นที่ที่สะอาด เรียบง่าย และใช้งานได้ง่าย โดยให้ความสำคัญกับการใช้ประโยชน์มากกว่าการตกแต่งผลงานและแนวคิดของโลส ได้สร้างอิทธิพลอย่างมากในวงการสถาปัตยกรรมและการออกแบบสมัยใหม่ ความเรียบง่ายที่เน้นการใช้งานจริงและการลดทอนสิ่งที่ไม่จำเป็นเป็นหนึ่งในหลักการที่ยังคงมีความสำคัญและได้รับการนำมาใช้ในการออกแบบสถาปัตยกรรมและภายในในปัจจุบัน

2.8 พื้นผิวในสถาปัตยกรรมของอดอล์ฟ โลส

2.8.1 ความแท้จริงของวัสดุ (Material Authenticity) โลสเป็นผู้สนับสนุนการใช้วัสดุในรูปแบบธรรมชาติของพวกมัน เขาเชื่อว่าความงามที่แท้จริงของวัสดุควรได้รับการเปิดเผย แทนที่จะถูกปิดบัง พื้นผิวในอาคารของเขามักจะมีการเปิดเผยหินไม้ และวัสดุธรรมชาติอื่น ๆ เพื่อสร้างความรู้สึกของความจริงใจ ในการก่อสร้าง โลสเป็นนักสถาปัตยกรรมที่สนับสนุนแนวคิดเรื่อง "ความแท้จริงของวัสดุ" อย่างแรงกล้า เช่น Villa Müller ในกรุงปรากแสดงให้เห็นถึงการใช้วัสดุธรรมชาติอย่างชัดเจน โดยผนังหินอ่อนและพื้นไม้ถูกนำมาใช้ในลักษณะที่เปิดเผยความงามของวัสดุแต่ละชนิดทำให้พื้นที่ดูงดงามและมีเสน่ห์เฉพาะตัว การเน้นความแท้จริงของวัสดุของโลสจึงเป็นการสร้างความงามที่ยั่งยืนและเป็นธรรมชาติให้กับงานสถาปัตยกรรม ซึ่งยังคงมีอิทธิพลต่อการออกแบบและการก่อสร้างในปัจจุบัน

2.8.2 เครื่องประดับและอาชญากรรม (Ornament and Crime)

a. ในบทความที่มีชื่อเสียงของเขา "Ornament and Crime" โลสต่อต้านการใช้การตกแต่งที่มากเกินไปในสถาปัตยกรรมและการออกแบบ โลสเขียนบทความที่มีชื่อเสียง "Ornament and Crime" ในปี 1908 ซึ่งเขาโต้แย้งว่าการใช้การตกแต่งเป็นสิ่งที่ไม่จำเป็นและเป็นสัญลักษณ์ของการเสื่อมถอยทางวัฒนธรรม

b. เขาเชื่อว่าการตกแต่งเป็นสัญญาณของการเสื่อมถอยทางวัฒนธรรม และสถาปัตยกรรมยุคใหม่ควรมุ่งเน้นไปที่ความบริสุทธิ์ของรูปทรงและพื้นผิว ความคิดหลักในบทความนี้สามารถสรุปได้ดังนี้

เขาเชื่อว่าความเรียบง่ายและการเน้นการใช้งานจริงเป็นการตอบสนองต่อความต้องการของสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงและเติบโต ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม (Economic and Social Impact) การตกแต่งที่มากเกินไปทำให้เกิดการสิ้นเปลืองทรัพยากรและค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น ซึ่งลู่สมองว่าไม่เป็นผลดีต่อสังคม เขาเน้นถึงความสำคัญของการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและคำนึงถึงความยั่งยืนในระยะยาว

2.8.3 ความแตกต่างและพื้นผิว (Contrast and Surface) โลสเป็นสถาปนิกชาวออสเตรียที่มีบทบาทสำคัญในการสถาปัตยกรรมในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 โดยมีความคิดที่เน้นความเรียบง่ายและความซื่อสัตย์ต่อวัสดุธรรมชาติ ซึ่งแตกต่างจากแนวโน้มการตกแต่งอย่างฟุ่มเฟือยในยุคเดียวกัน

1) ความแตกต่าง (Contrast) โลสเชื่อว่าการออกแบบสถาปัตยกรรมควรมีความชัดเจนและไม่ซับซ้อน เขามุ่งเน้นการใช้วัสดุธรรมชาติ เช่น หิน ไม้ และโลหะ โดยไม่พยายามปิดบังความงามตามธรรมชาติของวัสดุเหล่านี้ ตัวอย่างเช่น ผนังหินควรแสดงเนื้อผิวและสีที่แท้จริงของหิน ไม้ควรแสดงลายไม้ และโลหะควรแสดงพื้นผิวที่มันวาวหรือด้านตามธรรมชาติ

2) พื้นผิว (Surface) สำหรับโลสการใช้พื้นผิวที่แท้จริงของวัสดุเป็นสิ่งสำคัญ พื้นผิวไม่เพียงแต่ช่วยสร้างความงาม แต่ยังสะท้อนถึงความซื่อสัตย์ของการออกแบบ ตัวอย่างเช่น การใช้ไม้ที่ไม่ได้ทาสีเพื่อให้เห็นลายไม้ชัดเจน หรือการใช้หินอ่อนที่ไม่ได้ขัดจนมันวาวเพื่อรักษาเนื้อผิวธรรมชาติ

2.9 อิทธิพลของภาษาการออกแบบพื้นที่ว่างพื้นผิวภายนอกภายในต่อการวางแผนของอดอล์ฟ โลส

2.9.1 พื้นผิว (Surface) พื้นผิวสีขาวเรียบในสถาปัตยกรรมของเขามีลักษณะหลายชั้น ประกอบด้วย พื้นผิวภายใน พื้นผิวภายนอกและโครงสร้างที่รองรับในจิตสำนึกของโลส สิ่งเหล่านี้ไม่ได้ถูกรวมเข้าด้วยกัน แต่มีความสัมพันธ์ที่เป็นอิสระต่อกัน พื้นและผนังที่สร้างขอบเขตของพื้นที่ภายในถือเป็นชั้นสำคัญขั้นแรกและขั้นถัดไปโครงสร้างที่ทำให้พื้นและผนังเป็นอิสระมีความสำคัญ ในทางกลับกันภายนอกเผยให้เห็นผิวบริสุทธิ์ที่เราใจโดยถอดการตกแต่งออก การเคลือบสีขาวนี้ถือได้ว่าเป็นวิธีใหม่ในการจัดการกับการเคลือบผิว โดยจะปิดเป็นคุณสมบัติทางกายภาพของพื้นผิวของโครงสร้าง กล่าวอีกนัยหนึ่งการประมวลผลจะง่ายขึ้น จะเห็นได้ว่าผ้าสีขาวของโลสทำหน้าที่เหมือนฉากกั้นที่ปกป้องสังคมมากกว่าที่จะสื่อสารกับมัน

Figure 1 แสดง Steiner House 1910

Source : Schult (2017)

2.9.2 การแสดงออกผ่านการวัสดุบนพื้นผิว ออดอล์ฟ โลสไม่รวมการตกแต่งทั้งหมด ดังนั้น ส่วนหน้าอาคารทั้งหมดจึงไม่แสดงออก แต่ก็ไม่ได้เป็นเช่นนั้นทั้งหมด ตัวอย่างที่ควรพิจารณาอย่างรอบคอบ จากมุมมองนี้ คือ Looshaus (1911) ซึ่งมุมหนึ่งของอพาร์ทเมนต์คอมเพล็กซ์ได้รับการออกแบบให้เป็นร้านค้า หลังจากได้เห็นอาคารหลังนี้ซึ่งก่อให้เกิดความปั่นป่วนทางสังคมครั้งใหญ่ในเวลานั้น เราจึงเข้าใจได้ว่าสำหรับโลส แล้วส่วนหน้าของอาคารนั้นเป็นเป้าหมายของการแยกพื้นผิวจากโครงสร้าง กล่าวอีกนัยหนึ่งเราจะเห็นได้ว่า กลยุทธ์ของโลสไม่ใช่แค่การยกเว้นการตกแต่งเท่านั้น แต่การจัดการวัสดุที่หุ้มภายนอกนั้นเป็นกลยุทธ์ที่แท้จริง ชั้น 1 และ 2 มี 4 ร้านค้าทรงกระบอกสไตล์ที่สแกนดิเนเวียให้ความรู้สึกถึงความลึก เสร็จสิ้นด้วยการขึ้นรูปหินอ่อน ปอร์ติโก เบย์วิน โครงทองเหลือง ระดับเมืองโดยรอบและด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น เสาที่เข้ากัน ด้วยเหตุนี้ จึงดูสง่างามและวิจิตรงดงามแบบเป็น

รูปธรรมในอาคารนี้มีโครงสร้างเปลือยหินอ่อน รูปที่ 6 วิลล่าสไตเนอร์ รูปที่ 8 วิลล่าโมลเลอร์ รูปที่ 2 Loos haus ภายนอกเสาหลักของ (รูปที่ 2) เป็นการดัดแปลงโครงสร้าง

Figure 2 แสดง Haus am Michaelerplatz, 1909-11

Source : Wikipedia contributors. (2025)

ดังที่เห็นได้จากภายนอกของ Steiner House (1910) รูปร่างของโครงสร้างอาคารไม่สะท้อนให้เห็นเช่นกัน เช่นเดียวกับวิลล่า โมลเลอร์ในปี 1926 และวิลล่ามุลเลอร์ในปี 1928 แต่จะเน้นไปที่คุณสมบัติทางกายภาพของวัสดุหรือการเคลือบสีขาแทนการเคลือบเพื่อการตกแต่งหรือการแสดงออกทางกายภาพ อย่างไรก็ตามส่วนที่แสดงคุณสมบัติทางกายภาพนั้นจำกัดอยู่เพียงพื้นที่ภายใน และภายนอกแสดงเป็นปริมาตรไร้เสียงที่ปกคลุมไปด้วยสีขาว ซึ่งหมายถึงอุปกรณ์ในการฉายภาพเมืองสมัยใหม่ที่วัฒนธรรมได้หายไปตกแต่งอย่างสมบูรณ์เพิ่มสีขาวให้กับโครงสร้าง ด้วยเหตุนี้ พื้นผิวสีขาวของเป็นกลางด้วยการแสดงออกที่แยกไม่ออก ลดความเป็นวัตถุของพื้นผิวด้วยการเปิดผนังด้านนอกและเสาของพื้นที่ร้านค้า(พื้นที่ฐาน) ได้รับการตกแต่งด้วยการหุ้มที่สวยงามเพื่อใช้ประโยชน์สูงสุดในฐานะพื้นที่เชิงพาณิชย์ที่หันหน้าไปทางเมือง แต่ตรงกันข้ามกับด้านหน้าของพื้นที่อยู่อาศัยที่เริ่มต้นจากชั้นสามเป็น อาคารปูนเปลือยไร้ความรู้สึกถูกดัดแปลงเป็นส่วนหน้าเผยให้เห็นรูปลักษณะที่แยกจากชั้นล่างโดยสิ้นเชิง มีการใช้วัสดุปิดที่เป็นกลางและจำกัดซึ่งล้อมรอบด้านในของที่อยู่อาศัยซึ่งจะต้องแยกความแตกต่างจากการใช้งานในเมืองอีกครั้ง ดังนั้นจึงยืนยันได้ว่าส่วนหน้าอาคารที่ไม่รวมการตกแต่งไม่ใช้การลบชั้นพื้นผิว แต่เป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดการส่วนที่ปกคลุม การแยกโครงสร้างและการจัดการวัสดุนบนส่วนหน้าเป็นกลยุทธ์ที่สองของโลสที่เกี่ยวข้องกับพื้นผิว

การปกปิดภายนอกอย่างเจียบ ๆ ของโลสกลายเป็นอีกวิธีหนึ่งในการอธิบายบุคลิกการออกแบบที่ปรากฏในบ้านของเขา เทคนิคการจัดองค์ประกอบพื้นที่ว่างสามารถเข้าใจได้ว่าเป็นระบบที่ซับซ้อนที่จัดพื้นที่ภายใน สถาปัตยกรรมภายในบ้านของเขามีโครงสร้างเชิงพื้นที่ที่เหมือนเขาวงกตและผนังที่ปิดด้วยปูนปลาสเตอร์ปิดเบียว ทำให้มีสีขาวบริสุทธิ์ราวกับเน้นให้เห็นความแตกต่างด้านสัมผัสกับวัสดุอื่น ๆ เช่น หินอ่อนหรือไม้ วัสดุแต่ละชิ้นไม่ได้สิ้นสุดที่ผนังด้านเดียว แต่บางครั้งผนังอาจขยายไปถึงเพดานและบางครั้งหินอ่อนก็ล้อมรอบเสา (รูปที่ 8, 9) วัสดุที่ใช้กับพื้นผิวจะต่อเนื่องกันทั้งหมดหรือบางส่วนโดยไม่มี ความแตกต่างระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ทำให้เกิดพื้นที่ภายในที่อุดมสมบูรณ์ กล่าวอีกนัยหนึ่ง

มันไม่ได้คงอยู่ในองค์ประกอบที่เรียบง่ายของพื้น ผนัง และเพดาน แต่ทำหน้าที่เน้นย้ำความต่อเนื่องของพื้นที่ผ่านการเลือกใช้วัสดุและการจัดการสิ่งปกคลุมภายในที่เรียกว่าการทำแผนที่ด้วยเทคนิคเหล่านี้ทำให้สถาปัตยกรรมที่อยู่อาศัย

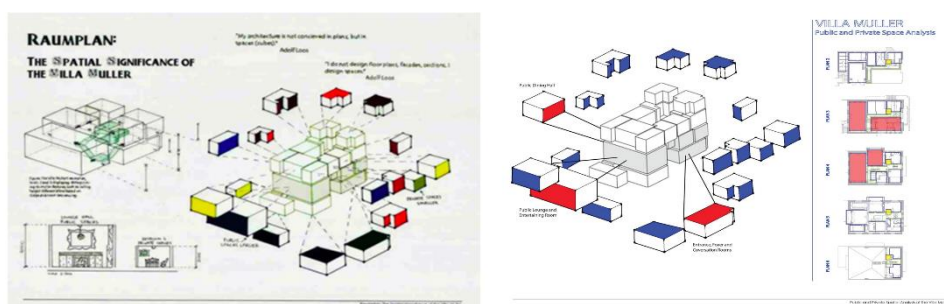

Figure 3 แสดง Raumplan Chart,
Source : Pinterest. (n.d.).

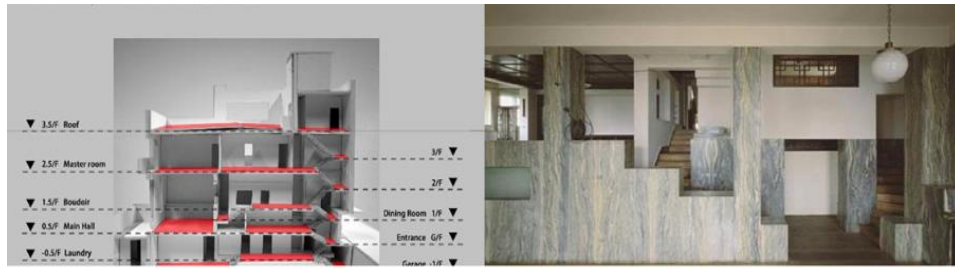

Figure 4 แสดง Müller Villa, 1928-30

Source : Ong (2011)

Figure 5 Left Tattoomed faces, (Canales, J., & Herscher, A. 2005) Right- Tattoomed facades,

Source : Adolf Loos v Praze. (n.d.).

2.10 อิทธิพลของภาษาการออกแบบความสัมพันธ์ของพื้นที่ว่าง-พื้นผิวห่อหุ้มภายนอกและภายในที่มีต่อ RAUMPLAN ของอดอล์ฟ โลส

2.10.1 แนวทางการตีความวิธีการจัดองค์ประกอบเชิงพื้นที่ของอดอล์ฟ โลส ใน Villa Strasser (1918)

Villa Strasser หรือ Haus Strasser เป็นหนึ่งในผลงานสถาปัตยกรรมที่มีชื่อเสียงของโลส ซึ่งเป็นสถาปนิกชื่อดังชาวออสเตรียที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 คุณลักษณะและลักษณะสำคัญของ Villa Strasser คือ 1) ความเรียบง่ายของรูปทรง อดอล์ฟ โลสมักจะใช้รูปทรงที่เรียบง่ายและชัดเจน เพื่อเน้นความเป็นรูปธรรมของอาคาร การออกแบบของเขาเน้นไปที่การใช้งานที่มีประสิทธิภาพและการลดทอนองค์ประกอบที่ไม่จำเป็น 2) การตกแต่งภายในที่หรูหรา ถึงแม้ภายนอกของบ้านจะดูเรียบง่าย แต่ภายในจะเต็มไปด้วยการตกแต่งที่หรูหรา โดยใช้วัสดุคุณภาพสูง เช่น ไม้หายาก หินอ่อน และโลหะต่างๆ 3) การใช้งานพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ ลูสมุ่งเน้นการจัดการพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด การออกแบบของเขาแสดงถึงการวางแผนที่ดีและการใช้พื้นที่อย่างชาญฉลาด 4) การออกแบบที่ตอบสนองต่อบริบทและสภาพแวดล้อม บ้านของลูสมักถูกออกแบบให้สอดคล้องกับบริบทและสภาพแวดล้อมรอบข้าง เพื่อให้เกิดความสมดุลและความกลมกลืนกับธรรมชาติ

Villa Strasser เป็นตัวอย่างที่ดีของแนวคิด "Raumplan" ของโลสซึ่งหมายถึงการจัดวางพื้นที่ในรูปแบบที่มีความยืดหยุ่นและสัมพันธ์กันในระดับความสูงต่าง ๆ ทำให้เกิดความรู้สึกของพื้นที่ที่เปิดกว้างและเชื่อมต่อกัน Villa Strasser แสดงให้เห็นถึงความสามารถของโลสในการสร้างสถาปัตยกรรมที่ไม่เพียงแต่มีความสวยงามแต่ยังมีความหมายและประโยชน์ใช้สอยอีกด้วย บ้านนี้เป็นหนึ่งในผลงานที่ทำให้เขา

ได้รับการยกย่องในฐานะหนึ่งในสถาปนิกที่สำคัญที่สุดของยุคนั้น ผลงานของโลสโดยเฉพาะ Villa Strasser ได้มีอิทธิพลต่อสถาปนิกในยุคหลังอย่างมากและยังคงถูกศึกษาและยกย่องในวงการสถาปัตยกรรมจนถึงปัจจุบัน

อดอล์ฟ โลส สนับสนุนการกลับไปสู่สมัยก่อนและไปสู่ประเพณีการสร้างขึ้นพื้นฐานที่ปราศจากเครื่องประดับของสไตล์ Raumplan ของโลสมีความต่อเนื่องและความซับซ้อนของพลาซ่าและถนนในเมืองโบราณ (Sitte, 1986) พวกเขาเน้นวิธีการออกแบบพื้นที่ที่สืบทอดมาจากการฝีมือแบบดั้งเดิม ความรู้สึกเสรีภาพของพลาซ่าที่ล้อมรอบด้วยเสาอาคารและอนุสาวรีย์ที่ถูกพรรณนาในองค์กรภายในโดยอดอล์ฟ โลส ในกรณีของ Raum of Villa Strasser (1918/19) ประการแรก ห้องต่างๆอยู่ในการประยุกต์ใช้หลักการทั่วไปของแนวคิด “Raumplan” อย่างง่ายและแบ่งออกเป็นสองส่วน โดยการแทรกเสาหินอ่อนภายในโถงทางเข้าทำหน้าที่เป็นการเปลี่ยนผ่านบรรยากาศก่อนเข้าสู่สภาพแวดล้อม ชั้นหนึ่ง ห้องนั่งเล่น ห้องดนตรีและห้องรับประทานอาหารถูกแบ่งแยกออกเป็นส่วน ๆ ของการตกแต่งภายในบ้าน การตกแต่งภายในของบ้านเชื่อมต่อกับปริมาตรเชิงพื้นที่ที่แยกกันหรือเชื่อมต่อกันโดยใช้ระดับช่องว่างตรงกลางของบันไดทำหน้าที่เป็นแกนกลางของหน่วยเชิงพื้นที่ซึ่งแสดงการเชื่อมต่อสามมิติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแท่นดนตรีสำหรับคอนเสิร์ตมีแท่นยกขึ้นและช่องเปิดในผนังถูกแทนที่ด้วยเสาหินอ่อนสำหรับผนังด้านในรับน้ำหนัก และพื้นที่ถูกคั่นด้วยทั้งสองห้องในจุดระดับระหว่างห้องดนตรีกับแกรนด์เปียโนและห้องนั่งเล่น เสาหินอ่อนซึ่งบ่งบอกอย่างชัดเจนว่าโลสมีแนวคิดผ่านจากยุคคลาสสิกไปสู่ยุคสมัยใหม่ เสาถูกวางไว้ที่ขอบของผนังที่ไม่สม่ำเสมอลาดเอียงและไม่สมดุลและหลีกเลี่ยงจุดศูนย์กลางของห้อง (รูปที่ 6) เสามีการเชื่อมต่อโครงสร้างของตัวเองและยังผูกแต่ละพื้นที่ที่เชื่อมต่อกันในระดับต่าง ๆ เป็นกลุ่มเดียวโดยไม่แบ่งแยกออกเป็นแต่ละส่วน

Figure 6 Villa Strasser 1918/19 ห้องนั่งเล่น

Source : Long (2010)

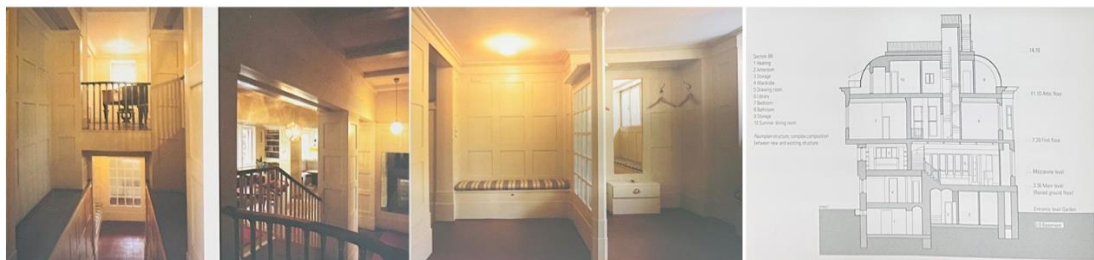

Figure 7 Villa Strasser 1918/19 มุมมองจากแท่นเปียโนบนชั้นลอยไปจนถึงกระจกติดผนัง, ห้องโถงทางเข้าขึ้นไปบันไดด้านซ้าย

Source : Long (2010)

โลสยังสร้างบรรยากาศทั่วไปของห้องรับประทานอาหารภายใต้อิทธิพลของการตกแต่งภายในแบบอเมริกันและบรรยากาศแบบอังกฤษ ห้องรับประทานอาหารของโลสมิได้ะขนาดใหญ่อยู่ตรงกลางเพื่อส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและสร้างความผูกพันในครอบครัว โลสได้ต้นเฟอร์นิเจอร์และอุปกรณ์ทั้งหมดชนิดหนึ่งและวางเพียงโต๊ะตรงกลางของห้อง (รูปที่ 6, 7) ในขณะที่เก้าอี้เสริม ตู้ชั้นวาง เตาผิง กระຈกกับผนังด้านในติดอยู่กับผนัง กล่าวอีกนัยหนึ่งความผิดปกติของขนาดและการจัดเรียงของหน้าต่างจากผนังด้านนอก การเปลี่ยนแปลงระดับของแต่ละห้อง การจัดการเฟอร์นิเจอร์ ชุ่ม ที่ไม่สมมาตรและการไหลเข้าพื้นที่ว่างที่ผิดปกติและได้รับแสงจากภายนอก ซึ่งโลสได้คิดกลยุทธ์นี้เพื่อรองรับความต้องการและประสบการณ์ของผู้อยู่อาศัยและเป็นแนวทางปฏิบัติทางสถาปัตยกรรมที่มีความหมายแฝง (Pollio, 1914 ; Sitte, 1986)

2.10.2 แนวทางการตีความวิธีการจัดองค์ประกอบเชิงพื้นที่ใน Villa Müller(1930)

Villa Müller ตั้งอยู่ในปราก เป็นตัวอย่างที่ยอดเยี่ยมของแนวคิด “Raumplan” ด้วยการจัดวางพื้นที่ที่ซับซ้อนและเชื่อมต่อกันในระดับที่ต่างกันเป็นตัวอย่างที่ยอดเยี่ยมของแนวคิด “Raumplan” Villa Müller มีการจัดเรียงพื้นที่ที่ซับซ้อนและเชื่อมต่อกันในระดับที่ต่างกัน การใช้วัสดุหุหุรา เช่น หินอ่อน และไม้ในรูปแบบธรรมชาติ แสดงถึงปรัชญาของโลสเกี่ยวกับการจัดการพื้นที่ผิว โลสแสดงเกณฑ์วิธีวิภาษเนื่องจากการสลับของบรรยากาศที่แตกต่างกันและความแตกต่างระหว่างแสงกับความมืด ความสูงกับต่ำ เล็กกับใหญ่ ความใกล้ชิดกับเป็นทางการ ประกอบด้วยสัดส่วนฮาร์โมนิกทางเรขาคณิตที่มีระยะห่างสม่ำเสมอ สมมาตรตามแนวแกนและความเรียบง่ายของรูปแบบ ซึ่งเป็นแนวทางปฏิบัติทั่วไปสำหรับนักศึกษาศาสนาสถาปัตยกรรมศาสตร์ การแบ่งครึ่งที่แน่นอนของส่วนหน้าอาคาร บล็อกหนึ่งไว้สำหรับอาคารส่วนตัวและอีกอันสำหรับพลาซ่าสาธารณะ โลสแสดงให้เห็นถึงการใชภาษาคลาสสิกอย่างต่อเนื่อง (Sitte, 1945)

วิธีการเหล่านี้ปรากฏใน Villa Moller มีจุดเด่นอยู่บนชั้นสองระหว่างห้องภายนอกและภายในที่มีความสมมาตรและไม่สมมาตร ชุ่มด้านหน้ามีโครงสร้างสมมาตรซึ่งแตกต่างจากด้านใน พื้นที่ภายในถูกรอกรอกรโดยพาร์ติชันที่ไม่สมดุลและไม่สมมาตรเพื่อแบ่งแต่ละพื้นที่ พื้นที่ที่ไม่สมดุลถูกผลักเข้าไปในชุ่มด้านหลัง นอกจากนี้ภายนอกของวิลล่าเป็นลูกบาศก์และสีขาวในขณะที่ภายในมืดเล็กน้อย วิลล่าจึงสะท้อนถึงสองมาตรฐานของความเป็นส่วนตัวและพื้นที่สาธารณะ, วัตถุกับวัตถุ สมมาตรกับอสมมาตรและสมดุลกับไม่สมดุล แม้ว่าส่วนหน้าของบ้านจะถูกจัดการด้วยการแบ่งส่วนที่สมดุลแต่พื้นที่ภายในก็ถือเป็นสองส่วนที่แยกจากกัน โดยมีการผสมผสานระหว่างห้องรับประทานอาหารกับห้องดนตรีและลานจสำหรับผู้หญิงพร้อมห้องโถง ในทางตรงกันข้ามด้านหน้าอาคารภายนอกรักษาสัดส่วนที่สมดุลผ่านองค์ประกอบระหว่างหน้าต่างและระเบียง แม้ว่าพื้นที่จะค่อย ๆ ลดลงจากถนนไปทางทิศใต้ (ภาพที่ 8) (Corbusier, 1925) นอกจากนี้ห้องโถงซึ่งเป็นห้องนั่งเล่นยังผสานพื้นที่หมุนเวียนเข้าไว้ด้วยกันเหมือนกับพื้นที่เปิดโล่ง โดยมีศูนย์กลางอยู่ที่แต่ละห้อง ซึ่งมีฟังก์ชันและระดับที่แตกต่างกัน ห้องต่าง ๆ จะถูกจัดกลุ่มไว้บนห้องโถงกลาง หนึ่งในนั้น คือ ลานจสำหรับสุภาพสตรีที่ตั้งอยู่ในหน้าต่างที่ยื่นจากผนังโดยมีเชิงเทินปิดและเหนือประตูหน้าจะอยู่สูงกว่าระดับห้องโถง (รูปที่ 9) (Beatriz, 1992) ในขณะที่ห้องดนตรีตั้งอยู่ที่ระดับเดียวกันที่ด้านหน้าด้านหลังและห้องรับประทานอาหารก็อยู่ด้านหน้าด้านหลังด้วย ห้องดนตรีมีขนาดใหญ่กว่าห้องรับประทานอาหาร ทั้งห้องดนตรีและห้องรับประทานอาหารเชื่อมต่อกันบนแกนทั่วไปด้วยช่องสี่เหลี่ยมพร้อมประตูบานเลื่อน พื้นที่รับประทานอาหารสูงกว่าห้องดนตรีประมาณสองชั้น (รูปที่ 9, 10) บันไดผ่านการออกแบบของโลสถูกใช้เป็นสื่อกลางนำไปสู่การบูรณาการในระดับพื้นชั้นล่างและชั้นบนพร้อมกัน ดังนั้น โลสอาจถือว่าบันไดเป็นบันไดตรงกลางมีบทบาทกระตุ้นในการเชื่อมพื้นที่ว่างของแต่ละห้อง

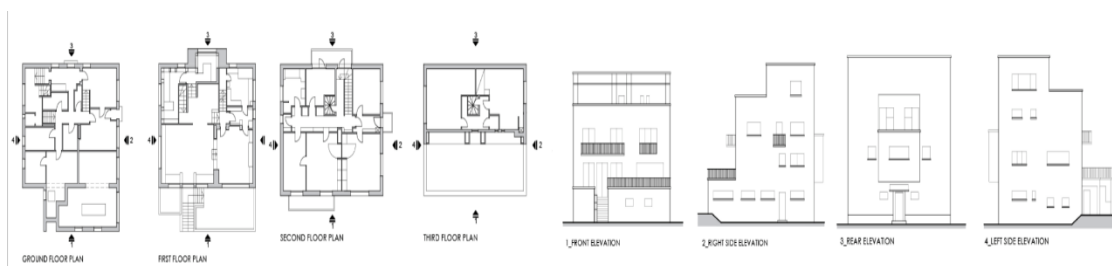

Figure 8 Villa Müller, 1930, แพลน รูปด้าน

Source : Long (2010)

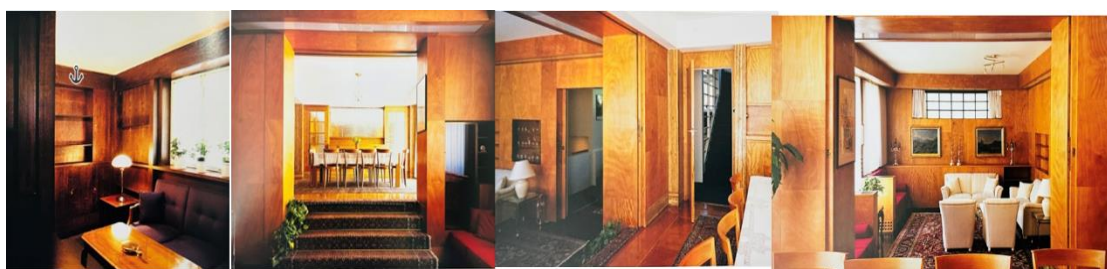

Figure 9 Villa Moller 1928 ห้องรับรองสำหรับสุภาพสตรี(ซ้าย) บันไดสู่ห้องนั่งเล่น, ห้องครัว, ห้องรับประทานอาหารและห้องสมุด

Source : Long (2010)

Figure 10 Villa Moller 2471 ห้องดนตรี มองจากห้องอาหาร บันไดจากห้องรับแขกของและ
โถงทางเข้าไปยังห้องโถงกลาง/ห้องนั่งเล่น

Source : Long (2010)

สรุปแนวคิดวิธีการจัดองค์ประกอบเชิงพื้นที่ว่าง-พื้นผิวทางสถาปัตยกรรมของโลส ด้วยแนวคิด Raumplan คือ รูปแบบที่เป็นไปตามรูปแบบของพื้นผิวและพื้นที่ว่าง(Form follows Surface-Space) สามารถแสดงได้ดังนี้

Raumplan = FORM FOLLOWS SURFACE-SPACE

- Form does not come from outward beauty, but from organizing the space within in relation to the surface outside
- Interior (space) responds to true function (Raumplan)
- Exterior (surface) reflects function without decoration (anti-ornament)

Simplicity outside conceals complexity within

„The facade must remain silent, the interior speaks.”

RAUMLAN THEORY

SURFACE → SPACE → FORM

SURFACE

- Defines the physical envelope
- Simple, undecorated (Anti-Ornament)

SPACE

- Arranged by function and level
- Three-dimensional interconnection (Raumplan)

FORM

- Derived from rational spatial arrangement
- Not from external appearance

“Simplicity outside, complexity within.”

– Adolf Loos

Figure 11 แสดงการสรุปแนวคิด Raumplan รูปแบบเป็นไปตามพื้นผิว-พื้นที่ว่างของอดอล์ฟ โลส

Source : Kittiwattanawanich (2024)

สรุปแนวคิดทฤษฎีของอดอล์ฟ โลส

Key Concept : Raumplan = Form follows Surface-Space

Form ไม่ได้เกิดจากความสวยงามภายนอก แต่เกิดจากการจัดสรร space ภายใน ให้สัมพันธ์กับ surface ภายนอก ภายใน (space) คือ พื้นที่ที่ตอบสนองการใช้สอยอย่างแท้จริง (Raumplan) ภายนอก พื้นผิว(surface) สะท้อนหน้าที่ (Function) โดยไม่จำเป็นต้องตกแต่ง (anti-ornament) ความเรียบง่าย ภายนอก คือ การซ่อนความซับซ้อนของพื้นที่ไว้ภายใน “ด้านหน้าต้องนิ่งเงียบ ส่วนภายในต้องสื่อสาร” (The facade must remain silent, the interior speaks.)

Surface (พื้นผิวภายนอก) เป็นตัวกำหนดกรอบทางกายภาพและเรียบง่าย ไม่ประดับตกแต่ง (Anti-Ornament)

Space (พื้นที่ภายใน) มีการจัดวางตามหน้าที่ (Function)และลำดับระดับ เชื่อมโยงแบบสามมิติ (Raumplan)

Form (รูปทรง) เกิดจากการจัดพื้นที่อย่างมีเหตุผล ไม่ใช่การสร้างรูปลักษณ์เพื่อความงามภายนอก แนวคิดของ อดอล์ฟ โลส คือ “ความเรียบง่ายภายนอก ความซับซ้อนภายใน” (Simplicity outside, complexity within.)

การอภิปรายการศึกษานี้ใช้บทความของอดอล์ฟ โลสเป็นหลักเป็นแหล่งข้อมูลหลักโดยมี แหล่งข้อมูลรองต่าง ๆ ที่ใช้เพื่อยืนยันการตีความมุมมองของพวกเขา มีเพียงข้อมูลที่ได้รับการสนับสนุนอย่าง สม่าเสมอในเอกสารเท่านั้นที่รวมอยู่ในผลการศึกษาซึ่งช่วยเพิ่มความถูกต้องของผลลัพธ์ ด้วยเหตุนี้ จึง อนุมานได้ว่าการทำซ้ำการศึกษาจะให้ผลลัพธ์ที่คล้ายคลึงกัน สถาปัตยกรรมเป็นสาขาที่กำลังพัฒนาและ สถาปนิกสมัยใหม่ตีความและนำทฤษฎีของโลสไปใช้ต่างกันไปเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมร่วมสมัย การศึกษานี้ตรวจสอบเฉพาะช่วงเวลาที่เราจะระดับหายไปจากสถาปัตยกรรม ซึ่งขับเคลื่อนโดยความ ต้องการและค่านิยมของสังคมสมัยใหม่

3. การสรุปผลและการอภิปรายผล (Conclusion and Discussion)

สรุปแนวคิดวิธีการจัดองค์ประกอบเชิงพื้นที่ว่าง-พื้นผิวทางสถาปัตยกรรมของโลส

แนวคิดของโลสเกี่ยวกับพื้นที่ว่างภายในและพื้นผิวมีผลกระทบที่ยั่งยืนต่อสถาปัตยกรรมยุคใหม่ ส่งเสริมแนวคิดการออกแบบที่ให้ความสำคัญกับการใช้งานพื้นที่จริง ความซื่อสัตย์ของวัสดุและความงามในความเรียบง่าย ผลงานของโลสยังคงได้รับการศึกษาและชื่นชมสำหรับแนวทางการออกแบบสถาปัตยกรรมที่เป็นนวัตกรรมทางความคิดในการจัดการพื้นที่ว่างภายในความพยายามของโลส ในการออกแบบวิลล่าของเขาเป็นผลมาจากการปรับพื้นที่ว่างภายในผ่านผนังกันและฉากกั้น โลสได้ใช้เครื่องมือสองชิ้นเพื่อรวมแต่ละห้องในบ้านเหล่านี้เข้าด้วยกันซึ่งถือเป็นตัวแทนของวิถีชีวิตสมัยใหม่ (Sitte, 1986) เครื่องมือชิ้นแรก คือ การขึ้นลงของบันไดและปล่องบันไดแบบเปิดที่มีการพื้นที่ขนาดใหญ่ในปฏิสัมพันธ์ มีระดับและความสูงที่แตกต่างกันของแต่ละห้อง และชิ้นที่สอง คือ ห้องโถงกลางในการปฏิสัมพันธ์โต้ตอบระหว่างพื้นที่กับเสาหินอ่อน พื้นที่ยื่นเว้าแบบเปิด เตาผิงและหน้าต่างที่ยื่นจากผนังภายในพื้นที่อยู่อาศัย แกลเลอรีแบบเปิดในห้องโถง ระเบียงและห้องต่าง ๆ ภายในพื้นที่ทั้งหมดที่ประกอบเข้าด้วยกันโดยแนวคิด “Raumplan” ถือได้ว่าเป็นการรวมตัวกันของปริมาตรเชิงพื้นที่ภายในที่ขึ้นอยู่กับการแทรกซึมและการไหลเวียนของพื้นที่จากห้องหนึ่งไปยังอีกห้องหนึ่ง การเชื่อมโยงและลำดับของพื้นที่ที่ปิดล้อมซึ่งมีการแบ่งแยกสัดส่วนอย่างดี เผยให้เห็นกฎเกณฑ์ดั้งเดิมของการคิดเชิงพื้นที่ โครงสร้างเชิงพื้นที่ของโลสเป็นงานด้านการรับรู้ทางจิตวิทยา (Sitte, 1986)

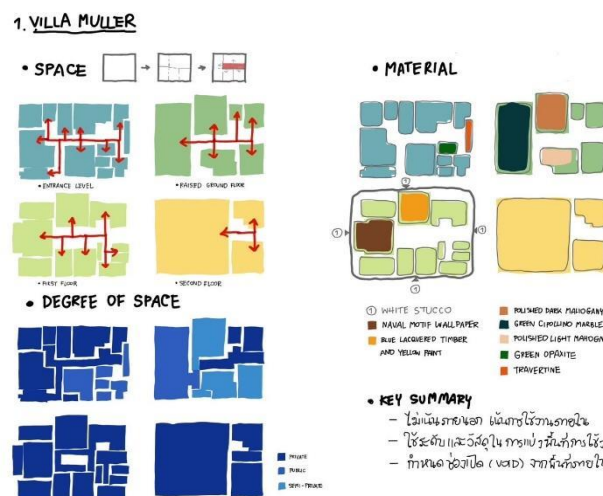

Figure 12 แสดงการตีความวิธีการจัดองค์ประกอบเชิงพื้นที่ใน Villa Müller(1930)

Source : Kittiwattanawanich (2024)

นอกจากนี้เชื่อมต่อกันของอาคารภายนอกและการเคลื่อนไหวที่งดงามผ่านพลาซ่าและถนนที่มีเฟอร์นิเจอร์ภายนอกเมือง เช่น แกลเลอรี น้ำพุ และรูปปั้น โลสได้รวมห้องภายในแต่ละห้องเข้าด้วยกัน การเคลื่อนไหวที่คดเคี้ยวผ่านการแบ่งพื้นที่ว่างภายในและความแตกต่างของการตั้งค่าพื้นที่ว่างตามระดับห้องและความสูงของเพดานบันได การไหลเวียนภายในห้องโถงกลางดังที่เห็นใน Villa Strasser และ Villa Müller สรุปได้ว่าอิทธิพลของโลส คือ การแบ่งปันการเปลี่ยนแปลงการใช้งานตั้งแต่เฟอร์นิเจอร์ ภายนอก

ไปจนถึงการตกแต่งภายใน ความงามในองค์ประกอบที่ตามอุดมคติผ่านการผสมผสานที่ชัดเจนระหว่าง การตกแต่งภายในกับภายนอก จากแนวคิด “Raumplan” ภายในพื้นที่ว่าง ดังนั้น สิ่งเหล่านี้จึงเป็นการแสดง ให้เห็นอย่างชัดเจนผ่านห้องที่โดดเด่นของ “Raumplan” ซึ่งเป็นพื้นฐานสำหรับนักออกแบบและสถาปนิก จนถึงปัจจุบัน ผลกระทบมรดกทางความคิดผลงานของโฮสมิบบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงแนวคิดและ วิธีการออกแบบในสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ ด้วยการเน้นความเรียบง่าย การใช้งานพื้นที่ได้จริงและการใช้วัสดุ ธรรมชาติอย่างซื่อสัตย์ ผลงานและทฤษฎีของเขายังคงมีอิทธิพลต่อวงการสถาปัตยกรรมและการออกแบบ จนถึงปัจจุบัน

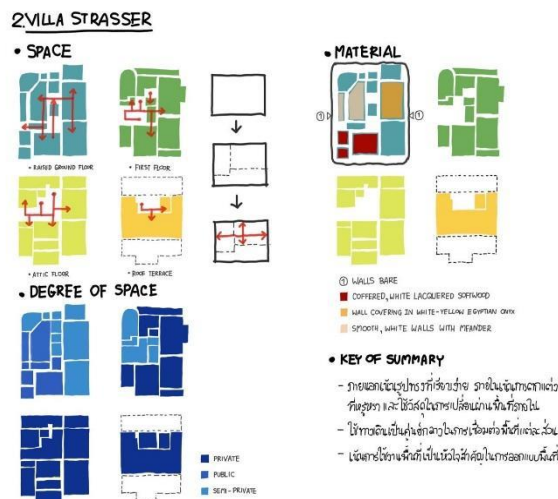

Figure 13 แสดงการตีความวิธีการจัดองค์ประกอบเชิงพื้นที่ใน Villa Strasser (Haus Strasser 1918)
Source : Kittiwattanawanich (2024)

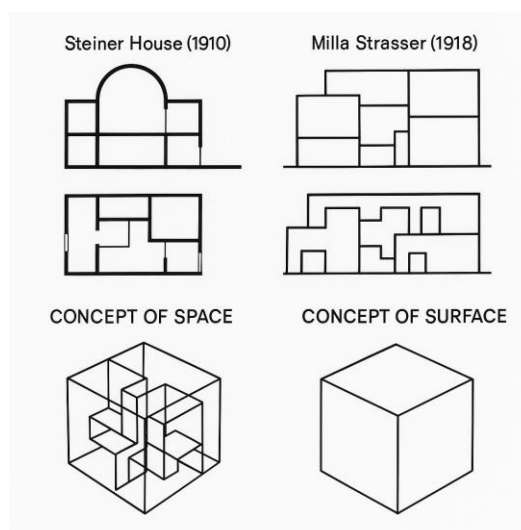

Figure 14 แสดงการตีความวิธีการจัดองค์ประกอบเชิงพื้นที่ใน Steiner House(1910) Villa Strasser (Haus Strasser 1918)
Source : Kittiwattanawanich (2024)

สรุประหว่างการเป็นตัวแทนและการดำเนินงานเราได้เรียนรู้อะไร ตัวแทนของสุนทรียศาสตร์สมัยใหม่ ทฤษฎีสถาปัตยกรรมที่ได้รับการพัฒนาและถกเถียงกันตลอดศตวรรษที่ 19 มุ่งเน้นไปที่ความสำคัญของรูปแบบหรือสไตล์ทางประวัติศาสตร์ที่สถาปนิกเลือกมาประดับอาคารเป็นหลัก ซึ่งก็คล้ายกับการเลือกเสื้อผ้า ในช่วงเวลานี้การประเมินคุณค่าของรูปแบบภายนอกที่อิงตามประวัติศาสตร์ยังคงเป็นปัญหาที่ยังไม่ได้รับการแก้ไข ไม่มีมติที่แน่ชัดว่าการนำรูปแบบสถาปัตยกรรมกรีกมาใช้จะดีกว่ารูปแบบกอทิกหรือไม่ เมื่อรูปแบบไม่ใช่พื้นฐานหลักในการประเมินคุณค่าของผลงานสถาปัตยกรรมอีกต่อไปสถาปนิกและนักวิชาการก็ต้องเผชิญกับความท้าทายในการค้นหาเกณฑ์ทางเลือกเพื่อทำความเข้าใจและประเมินคุณค่าที่แท้จริงของการสร้างสรรค์งานสถาปัตยกรรมในช่วงเวลาแห่งการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ บทสรุปงานวิจัยนี้มุ่งตอบคำถามที่ว่าระหว่างการเป็นตัวแทนและการดำเนินงานเราได้เรียนรู้อะไร? “มุมมองของอดอล์ฟ โลสเกี่ยวกับเครื่องประดับในงานสถาปัตยกรรมมีอิทธิพลต่อสถาปัตยกรรมสมัยใหม่อย่างไร” ได้ทำการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษามุมมองที่เกี่ยวกับการใช้เพื่อเสริมฟังก์ชันและวัตถุประสงค์ของอาคารโดยเฉพาะการใช้เครื่องประดับอย่างเป็นระบบดึงดูดความสนใจ โลสปฏิเสธการใช้เครื่องประดับในงานสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ โดยมองว่าเป็นสัญลักษณ์ของการเสื่อมโทรม เขาเชื่อว่าเครื่องประดับทำให้ทรัพยากรและเวลาสูญเปล่าและทำให้การใช้งานของอาคารลดลง เขากลับชอบแนวทางที่เรียบง่ายกว่าและใช้คุณสมบัติตามธรรมชาติของวัสดุเป็นการตกแต่งแบบสองมิติการเน้นย้ำถึงการใช้งานจริงของโลสเป็นตัวเร่งให้สถาปนิกแนวโมเดิร์นนิสต์ออกแบบอาคารที่ใช้งานได้จริงสูง เพื่อตอบสนองต่อการปฏิวัติอุตสาหกรรมและเป็นวิธีแก้ไขปัญหาคอนกรีตและความไม่เท่าเทียมทางสังคมที่เพิ่มมากขึ้นในสมัยนั้น ส่งผลให้สถาปนิกแนวโมเดิร์นนิสต์หัวรุนแรงมองว่าเครื่องประดับที่ไม่มีการใช้งานจริงในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 เป็นสิ่งที่ไม่จำเป็นและไม่เหมาะสมกับความต้องการของสังคมสมัยใหม่ ส่งผลให้เครื่องประดับเหล่านี้เสื่อมความนิยมลง

4. เอกสารอ้างอิง (References)

- Adolf Loos v Praze. (n.d.). *The Villa Müller*. <https://adolfloos.cz/en/villa-mulle>
- Benton, T. (2009). *The modernist house*. Phaidon Press.
- Attaboon, A. (2015). *Modern architectural concepts in Europe: The transition of aesthetics and function*. Bangkok: Silpakorn University Press.
- Colquhoun, A. (1981). *Essays in architectural criticism: Modern architecture and historical change*. MIT Press.
- Corbusier, L. (1925). *Urbanisme*, Paris, G. Cres & cie.
- Değirmenci, E., & Pilehvarian, N. K. (2018).19. *yüzyılda Viyana ve Otto Wagner*. GRID Architecture Planning and Design Journal, 1(2), 109-138.
- Kittiwattanawanich, P. (2024). *Space-surface in the architecture of Adolf Loos: An interpretative study through the interior design process*. Bangkok: Silpakorn University.
- Leatherbarrow, D. (1987). *Interpretation and abstraction in the architecture of Adolf Loos*. Journal of Architectural Education, 40(4), 2-9.
- Long, C. (2010). *Adolf Loos: Works and Projects*, by Ralf Bock and Auguste Perret, *die Architektur-debatte und die Konservative Revolution in Frankreich 1900–1930*, by Christian Freigang. Journal of the Society of Architectural Historians, 69(4), 586-588.

- Loos, A. (1982b). *Spoken into the Void*. In: Cambridge: The MIT Press.
- Loos, A. (1998). *Ornament and crime: Selected essays*. (A. Opel, Ed.). Ariadne Press.
(Original work published 1908)
- Loos, A., Ülner, N., & Tümertekin, A. (2014). *On Architecture*. Janus Publishing.
- Ong, H. C. A. (2011). *Analysis of Villa Muller [Blog Post]*. Alexandra design.
<http://alexandraongdesign.blogspot.com/2011/09/analysis-of-villa-muller.html>
- Phrompirom, N. (2019). *Spatial identity in European modern architecture*. Journal of Fine and Applied Arts, 17(2), 45–60.
- Phongsachan, S. (2017). *The relationship between materials, surfaces, and cultural values in interior architectural design*. Journal of Interior Architecture, 12(1), 23–38.
- Pinterest. (n.d.). *Casa Muller Loos*. In Pinterest.
<https://www.pinterest.com/pin/41025046586879523/>
- Pollio, V. (1914) Vitruvius: *The Ten Books on Architecture*. Courier Dover Publications.
- Risselada, M. (2008). *Raumplan versus Plan libre: Adolf Loos and Le Corbusier, 1919–1930*. Delft University Press.
- Schult, B. (2017). *Adolf Loos – Häuser/Houses – 07 – Haus Horner*. YouTube.
<https://www.youtube.com/watch?v=1SCVz2cY-9g>
- Sitte, C. (1945). *The Art of Building Cities: City Building According to Its Artistic Fundamentals*. New York: Reinhold Publishing Corporation.
- Sitte, C. (1986). *Camillo Sitte: The Birth of Modern City Planning*, ed. Collins, G. R., and Collins, C. C. New York: Rizzoli.
- Tournikiotis, P. (1999). *The historiography of modern architecture*. MIT Press.
- Wikipedia contributors. (2025). *Looshaus*. In Wikipedia. <https://en.wikipedia.org/wiki/Looshaus>